

Híres asszonyok, híres férfiak

Tábori Kornél följegyzései

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2015
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5572-55-5 (online)
MEK-14158

TARTALOM

A szemtelen kecske
A hercegprimás szegényei
Az igazmondó főispán
Mikszáth és az Akadémia
Az indiszkrét író
Az olcsó vacsora
A furcsa kölcsön
A gyémántos lánc.
Szinészházasság
A kóralvás
A jó vidéken
A bajusz
A reklámpezsgő
Szép kis üzlet!
A furfangos vendéglős
Az igazi előkelőség
A lelkiismeretes piktor
A finnyás ifju
A jólelkü kapitány
A mintahordár
A hazugság rekordja
A gyomorbajos gróf
A diszkrét inas
A ravasz főnök

A szemtelen kecske

Láng Lajos beszélt el ezt a gyönyörű emberi történetet, mely még abból az időből való, mikor Pápán képviselő volt. Volt neki két kiválóan hü embere, két hatalmas főkortes. Mondjuk, hogy Fehérnek hívták az egyiket és Feketének a másikat. Ezek egyszer nagy ünnepséget rendeztek a kaszinóban Láng Lajos tiszteletére, aki akkoriban valami rég óhajtott dolgot szerzett meg a városnak. Az ünnepségen megjelent a város színe-java, csak egyetlen ember nem akart kötélnék állani, egy K. nevű becsületes szabómester. Ez törhetetlen függetlenségi volt, nem szerette Láng Lajost, s most is, midőn az egész kaszinó feketébe öltözött és a diszteremben félkörbe állva hallgatta a szónoklatokat, egyedül ült az olvasószobában és buzgón olvasta a lapokat.

Bemegy hozzá Fehér ur:

- No ne izéljen, öreg. Jőjjön be maga is.
- Megy a manó, - mondja a szabó és tovább olvas.

Fehér vállat von, kimegy. Bemegy a szabóhoz Fekete.

- Bácsi, ne bolondozzon. Jőjjön be.
- Megy a manó - mondja a szabó és nem mozdul.

Fekete is kimegy, tanácskozik Fehérrel, aztán bemennek a szabóhoz mind a ketten.

- No jőjjön be, édes bátyám.

Erre már nem is felelt a szabó. És ekkor, hirtelen dühében valamelyik a két kortes közül odavágta a szabónak:

- Szemtelen kecske!

Ettől a naptól fogva a szabó a legádázabb ellensége lett Láng Lajosnak. A legközelebbi választáson úgy dolgozott ellene, mint valami oroszlán. És jöttek a szomorú hírek Lánghoz:

- A szabó emberfölötti módon küzd!
- A szabó fog megbuktatni minket!
- A szabó úgy szónokol, mint Demosthenes!
- A szabó megint harminc voksot vett el tőlünk!

Szóval, kellemetlen volt a helyzet.

Bejön Lánghoz a pártirodába az egyik kortes, Fehér.

- Bizony rosszul állunk, kegyelmes uram! - mondja. - Ez a szabó megöl bennünket. Kellemetlen... Őszintén csudálom, hogy az a Fekete, aki pedig óvatos és udvarias ember, annak idején elszólta magát a kaszinóban és odavágta neki, hogy „szemtelen kecske!”

Félóra múlva jön Fekete.

- Hogy állunk? - kérdi tőle Láng.
- Rosszul, kegyelmes uram. A szabó ötven voksot hozott az ellenpártnak. Kellemetlen... Ha akkor a kaszinóban ez a különben rezervált és szükszavu Fehér oda nem böki neki, hogy „szemtelen kecske!”, akkor most talán nem gyilkolna így bennünket.

A vége az lett, hogy Lángot mégis megválasztották képviselőnek, hiába ölte a szabó. És itt csattan a história. Mert amikor kihirdették az eredményt, odarohant Lánghoz Fehér ur:

- No kegyelmes uram, elvertük a port a szabón! Nem adom sokért, hogy akkor a kaszinóban *odafittyentetem neki, hogy „szemtelen kecske!”*

És utána odarohan Fekete ur!

- Győztünk! Hiába dolgozott a szabó! És nem sajnálom, amit tettem, sőt kedvem volna *másodszor is a szemébe vágni, hogy „szemtelen kecske!”*

A hercegprimás szegényei

Egy csinos kétemeletes ház épült mostanában Budán. Az új lakók május elsején költöznek bele s valószínűleg nem ismerik ennek a háznak a történetét. Hogy el ne vegyük tőle a kedvüket - a ház száma és az utca neve titokban marad.

Története pedig a következő:

Mikor *Vaszary* Kolos hercegprimássá lett s Budára költözött, nagy volt az érdeklődés a kolduló emberiség körében. Mind kíváncsiak voltak arra, hogy bőkezű-e az új egyházfjedelem, vagy nem. Különösen egy kis vörös ember ódöngött mindig a kapu körül, szimatolva, firkészve, kérdezősködve.

Végre, mikor *Vaszary* bevonult palotájába, nyilvánossá lett, hogy minden nap száz forintot osztogat szét a szegények közt. Hát csakugy dült a sok koldus erre a hirre.

Meglátja a primási palota portása a kis vörös embert is. Barátságosan mondja neki:

- Na kis öreg, most már magának is felvirradt. Ő eminenciája minden nap száz pengőt oszt szét a szegények közt!

A kis vörös ujjongani kezdett. De nem ment föl a primáshoz pénzt kérni. A portás csudálkozott:

- Miért nem megy föl?

A kis vörös sunyi mosolylyal felelt:

- Mert én nem megyek el a primás pénzéért. Majd a primás pénze jön el hozzám!

E titokzatos kijelentés után vigan elrohant. És egy hét múlva a palota közvetlen közelében - kocsmát nyitott. Ezt várta. És nem csalódott. A primás száz forintjából 30-40 forint minden nap a korcsmában maradt. A „szegények” a mint megkapták a pénzt, benyargaltak a söntés mellé. És a kis vörös vigan dörzsölte a kezét.

Hogy ennek az egésznek mi köze ahoz a budai házhoz, a mivel a történet kezdődött?

Az, hogy ez a ház - a kis vörösé. A primás száz forintjaiból épült. Legalább így mesélte ezt ma egy benszülött és jól értesült budai polgár.

Az igazmondó főispán

Egy vármegyének főispánja mulatós, vig kedvü ember. Szereti a jó bort, a jó cigányt, jó társaságot.

A minap egy fővárosi kiránduló csapat érkezett a vármegye székhelyére. A hivatalos fogadás a következő napra volt kitűzve, előző este azonban a főispán „privatim” is beinvitálta őket egy kis magyaros vacsorára.

Csakhamar bebizonyosodott, hogy milyen fidélis, kedves cimbora a főispán ur. Ő járt legelől a poharak üritgetésében, sőt éjfél felé a cigány elébe ugrott és úgy eljárta a szóló-csárdást, mintha sohasem lett volna hivatalos tekintély a világon.

Ilyen körülmények között nem csoda, hogy késő reggelig az asztalnál felejtkeztek. Észre sem vették volna, hogy megvirradt már, mert szörnyen eláztak, de a főispán ur figyelmeztette őket:

- No most erigyetek ám, öntsétek le a fejeteket hideg vízzel és bujjatok ünnepi ruhába. Egy óra mulva kezdődik a hivatalos fogadás a vármegyeházán.

A főispán ur is előszólitotta a hajduját és ráparancsolt, hogy öltöztesse gyorsan diszmagyarba. Biz az nehéz munka volt; ő méltósága egyre tántorgott és a feje szédült, gyomra kóválygott.

Node valahogy mégis rendbe szedődött és sápadt arccal, de peckesen kiegyenesedve állott a kirándulók csoportja elé a vármegyeházán. Egyet-kettőt csetlett-botlott a nyelve, aztán belékezdett az üdvözlő beszédbe:

- Tisztelt uraim! Legbensőbb érzelmeimnek adok e pillanatban kifejezést, amidőn...

A főispán ur egyszerre elfehéredett, gyorsan hátra vonult és - kifejezést adott legbensőbb érzelmeinek...

Mikszáth és az Akadémia

Mikszáth Kálmán vagy husz esztendeje tagja az Akadémiának, de székfoglalója óta nem volt hozzá szerencsájük az akadémikusoknak.

Csakhogy az akadémiai tagság nem pusztá disz és szinekura. Sulyos kötelezettségekkel jár.

Az akadémiai szabályzat többi közt arra kötelezi a tagokat, hogy kiki terjessze be évenként írásban, hivatalos uton, évközben kifejtett tudományos vagy irodalmi működésének a bibliografikus adatait, hogy mit irt, miről irt, micsoda munkája jelent meg nyomtatásban, új kiadásban, fordításban stb. stb. Az Akadémia ugyanis így tartja számon, méltó marad e minden halhatatlanná választott tagja évről-évre a halhatatlanságra.

Mikszáth Kálmán erről a kötelességéről mind a husz esztendő alatt megfeledezett. Most aztán ráirt az Akadémia tudós főtitkára egy nyájas levélben és közölte vele, hogy az akadémikusok körében nagy a panasz, hogy mióta Mikszáth akadémikus lett, semmi nyoma sincs annak, vajjon kötelességszerűen folytatta-e azt a munkásságát, amelynek révén belekerült az akadémikusok közé. A főtitkár arról is értesítette Mikszáthot, hogy az akadémikusok megnyugtatóra már ő maga összeállította a husz esztendő adatait, s a jegyzéket csatolta is a levélhez; de egyben arra is kérte Mikszáthot, hogy ezt a jegyzéket, amely hézagossá, legyen szives kiegészíteni.

Mikszáth persze erről is megfeledezett.

A minap aztán bekopogtatott hozzá nagy ünnepélyesen az akadémia egyik hivatalnoka és sürgette a kiegészített jegyzéket.

Mikszáth nem tudott jegyzéket adni, ami nem is csuda. Az ember vagy irodalmat csinál, vagy jegyzéket. És ő róla már rég kiderült, hogy az előbbit választotta. Jegyzék helyett azonban ezt a kedélyes üzenetet küldte:

- Mondja meg a főtitkár urnak, hogy én bizony nem érek rá az én irodalmi munkásságom nyomait nyomozni. De ha olyan nagyon zugolódnak akadémikus társaim, hát kéretem a főtitkár urat, nyomoztassa ki velük. Egészítsék ki ők azt a jegyzéket, így legalább - *marad nyoma az ő munkásságuknak is...*

Az indiszkrét író

Radó Antal nemrég egyik barátjának emlékeztetéseket mondott el abból az időből, amikor még ő is pelyhesállu gyerekfíju volt. Ambrus Zoltánra fordult a beszéd, aki tizenhét éves korában már rettegett és szigorú kritikus volt a Fővárosi Lapoknak. Róla mesélte Radó a következőket:

- Ezidőben - ugymond - félrehív egyszer Ambrus a kávéházban és így szól hozzám: „Te, én nagy tévedésre jöttem rá Zola regényeiben. Elmondom, de azzal a feltétellel, ha nem adod tovább. Én végtelenül szeretem Zolát, s nem akarom, hogy épp én süssem rá a felületesség bélyegét...” - Megigérttem neki a titoktartást, s ő elmondta, hogy Zola az ő híres regényciklusának címében azt írja, hogy „történet a második császárság korából”. A regényekben nagyapák, apák, fiúk szerepelnek, három generáció - holott az egész második császárság husz évig sem tartott. Biz ez igaz volt. Ujra megígértette velem, hogy titokban tartom, úgy szerette a nagy francia író. Én meg azóta se mondtam el senkinek... ennek már huszonhárom éve... ma mondom el először, önnek...

A jóbarát aztán elvált Radótól, s a véletlen úgy hozta magával, hogy még aznap délután találkozott a Belvárosban Ambrus Zoltánnal. Elbeszélte neki a Zola-esetet, amit Radó délelőtt elmondott.

Ambrus ránézett!

- Hogyan? Elmondta?

- El.

Szeliden, csöndesen elmosolyodott:

- Furcsa ember ez a Radó... Őrá se bizok több titkot, ha mindössze *csak huszonhárom évig bírja a hallgatást...*

Az olcsó vacsora

A minap, az egyik forró estén, kapta magát egy pesti zongoraművész, felült egy fiákerre és kihajtatott zöldbe, vacsorázni. A Zugligeti-ut egyik vendéglője előtt állott meg a kocsis, fél-tizkor, amikor már üres az ilyen nyári vendéglő. A fiók-Sauer leszállt a kocsiról és így szólt a fiákereshez:

- Várjon itt meg, amíg vacsorázom. Egyék maga is valamit.

„Egyék maga is valamit” - ez egy ugynevezett elegáns forma, amit minden kocsinjáró ember ismer. Magyarra fordítva ezt jelenti: „egyék az én számlámra egy kis adag gulyást és igyék hozzá egy pohár sört”.

- Köszönöm - mondta tehát a kocsis. Hátrament a kocsival a söntés felé.

A művész beballagott a korcsmakertbe és leült egy fa alá. Unottan gusztálta az étlapot, aztán így szólt:

- Pincér, hozzon nekem egy fél fogolyt lencsével.

A pincér kimegy. Kis vártatva visszajön.

- Bocsánat, de nincs fogoly. Épp most vitték ki a konyhából az utolsót.

- Hát mi van készen?

- Gulyás.

- Hát hozza azt.

Megette az istentelen nyári gulyást. Aztán megint böngészte az étlapot.

- Van torta?

- Van. Stefánia-torta.

- Hozzon egy szeletet.

Kimegy, visszajön és keserü mosolylyal jelenti:

- Nincs kérem. Most adtuk el az utolsót.

Hát evett makarónit, sajttal. Haragudott, mert nem tetszett neki a vacsora. Össze is szidta a fizetésnél a főpincért:

- Maguknál nem lehet enni.

És bediktálta a vacsoráját:

- Volt egy gulyás, egy makaróni sajttal, egy spriccer. És... és ami a kocsinak volt, künn a söntésben.

- Igen - felel a főpincér és előhuz egy darab papirost. - A kocsinak volt... egy fél fogoly, meg egy Stefánia-torta.

A furcsa kölcsön

Bohózatírók számára - úgy látszik - az élet is készen tartogatja a bohózati tárgyakat. Guthi Soma minduntalan belebotlik egy élet-bohózatba. Igaz, hogy ő maga is lódit rajta egyet-kettőt, de így még vidámabbá válik az ügy.

Egy kávéházban üldögélt nemrég egy kollegájával, dr. S. ügyvéddel s a Királyszínház néhány tagjával. Dr. S. a telefonhoz ment s mialatt távol volt, bejött egy hordár s egyenesen a társasághoz lépett:

- Dr. S. urat keresem egy levéllel.

- Én vagyok az, - mondja tréfából Guthi, - ki küldte magát?

- Egy ügyvéd - felel a hordár.

- Hogy hívják?

- Dr. Guthi Soma.

Általános elképedés. De Guthi, rögtön sejtve, hogy itt valami visszaélés történt a nevével, nem vetette le inkognitóját.

- Adja ide a levelet!

A hordár odaadja, Guthi felbontja és elolvassa. Ez volt benne:

„Kedves barátom! Légy szives küldj nekem néhány napra kölcsön harminc forintot. Előre is köszöni hived Dr. Guthi Soma.”

Guthi a hordárhoz fordul:

- Ezt a levelet dr. Guthi személyesen adta át magának.

- Igen.

- És neki viszi a választ is?

- Igen. Azt mondta, hogy harminc forintot fogok kapni.

- Ugy van - mondta Guthi, elővesz harminc forintot, beleteszi egy boritékba és megcimezi: „Dr. Guthi Soma urnak”.

Aztán átadja a hordárnak, mondván:

- Tiszteltetem Guthi urat!

A hordár sietve távozik, Guthi pedig, alig hogy kiment, veszi a botját, kalapját s a társaság nagy érdeklődésének közepette a hordár után ered. Husz lépésről titkon követi. Végre bemegy a hordár egy házba, fel az emeletre. Guthi utána. A hordár pedig egyenesen beállit annak a dr. S.-nek az irodájába, aki az imént a kávéházban telefonált. Még most sem szól semmit, csak nyugodtan bemegy a hordár után az irodába. A hordár átadja a harminc forintos boritékot egy kis fiatalembernek, kap tőle egy koronát és távozik.

Most azonban előlép Guthi és rárivall a fiatalemberre:

- Ismer maga engem?

- I... i... igen... - dadogja a dijnok.

- Ki vagyok?

- Dr. Guthi Soma...

- Hát ha az vagyok, akkor az a levél, meg a benne levő harminc forint az enyém. Ugy-e?

- I... i... igen...

Azzal kikapta a kezéből a boritékot, kiveszi belőle a harminc pengőt, zsebrevágja és így szól:

- Jó, hogy épp itt volt dolgom, különben tudja Isten, ki bontotta volna fel a nekem szóló levelet!

Azzal elment, vissza a kávéházba, visszatette a tárcájába a saját harminc forintját és nem szólt egy szót sem. Csak másnap mesélte el az egész történetet, de akkor is muszájból, mert dr. S. egy levelet kapott, mely így szólt:

„Kedves barátom! Itt küldöm a harminc forintot, amit kölcsönöztél. Köszönettel Dr. Guthi Soma.”

A levélhez harminc forint volt mellékelve. A szegény dijnok ugyanis abban a hitben, hogy a 30 forintot tényleg a gazdája, dr. S. küldte, a föld alól előkerített három tizest s hogy az ügy ki ne tudódjék, - visszaküldte a gazdájának.

A pénzt jótékony célra adták, a szegény dijnok pedig e pénzbüntetés árán menekült meg a súlyosabb következményektől.

A gyémántos lánc.

A Lipótváros ama része, amely idehaza nyaral és így nincs része a speciális fürdőpikantériákban, most az X.-né szomorú balesetén mulat.

X.-nének van egy duggazdag, de fukar udvarlója, - ezt mindenki tudja, csak a férj nem.

Az asszonyka egyszer célzást tett a barátjának egy boldog pásztoróra után:

- Barátom, maga valóban nagyon szükkeblü velem szemben... Még egy picike emlékem sincs magától.

- Hát mit adhatnék én neked emlékül a szerelmemen kívül?

- Valami kis ékszert.

Az udvarló meghökkent.

- De édes, tudhatod, hogy én Dárius kincsét sem sajnálnám tőled, csak hogy én nem adhatok neked ékszert. Hisz amint első nap fölvennéd, feltünnék a férjednek!

- Sohse törődjön azzal! Mi asszonyok tudjuk mindennek a módját!

Másnap az udvarló tényleg vett is neki egy pazar gyémánt nyak-füzért „emlék”-be. Az asszonyka felsikoltott örömeiben, mikor meglátta a gyönyörű ékszert. Az udvarló kíváncsian kérdezte:

- No, most kíváncsi vagyok, hogy fogod ezt viselni anélkül, hogy a férjed ne gyanakodjék.

Az asszonyka föl kacagott.

- Nagyon egyszerűen! Veszek a boltban egy kis dobozt, amiben a hamis ékszereket tartogatják, beléteszem ezt a láncot és azt mondom a férjemnek, hogy két forintért vettem.

- Valóban zseniális vagy!

Az asszonyka bement egy diszműkereskedésbe és elővette a gyémántláncot.

- Uram, nem adhatna ön nékem egy hamisékszeres dobozt, amibe ez a lánc beléillene?

A kereskedőseged megnézte a láncot és szolgálatkészen válaszolta:

- Oh, hogyne! Hisz ezt a láncot is a mi üzletünkben vásárolták!... Itt van a párja!

...A szép asszonyka megfogadta, hogy ezután nem - kér emléket az udvarlótól.

Színészházasság

A vidéki színészek házasesetét jellemzi ez a kis történet.

A New-York-kávéház egy asztalánál kávézgatott békésen egy vidéki színész a feleségével. A kávé odaült hozzájuk és elgyönyörködött a szép családi idillben. A férj felállott egy idő múlva és gyengéden mondta:

- No édes Mariskám, énnekem most dolgom van, el kell mennem. De majd este találkozunk. Pá!

- Pá édes!

- Ezek ugyancsak szerethetik egymást! - gondolta a kávé.

Annál nagyobb volt aztán a meglepetése, amikor délután az asszonyka egy csinos fiatal ember karján jelent meg a kávéházban. A délelőtti asztalka mellé telepedtek, összemosolyogtak szerelmesen, - szinte csókolóztak a szemükkel.

- Hm! Ugy látszik, ezek is nagyon szerethetik egymást! - gondolta a kávé.

Alig ment el az ifju pár, (türelmetlenül, egymáshoz simulva mentek ki a kávéházból), jött a férj. Körülnézett, aztán szórakozottan kérdezte a kávéstól:

- Nem látta, kérem, a feleségemet?

A kávé szánakozva felelte:

- Láttam, itt volt. Épp az előbb ment el.

- Egyedül volt?

A kávé félénken mondta:

- N-nem. Egy urral jött.

A férj nyugodtan válaszolta:

- Ahá! Bizonyosan a szeretője volt. Bámulatos, hogy mennyire szeretik egymást! Folyton együtt vannak!

A kávé elbámult. A férj pedig derüsen folytatta:

- Valóságos galamb-pár, kérem. Kérem, közös szobánk van a szállodában, de csak este látjuk egymást. Egész nap a szeretőjével van. Iszonyuan szeretik egymást, hehehe!

A kávé majd megdermedt az ámulattól. Megbotránkozva kérdezte:

- És ön ezt türi?

- Már hogyne türném! Hiszen válópert folytatunk egymás ellen!

- És közös szobában laknak?

- Természetes! Tán csak nem fogunk két szobáért fizetni ebben a drága városban!

A kóralvás

Bohémtörténet, még pedig a javából való és ami a fő: valóban megtörtént.

Egy már jónevű, de még mindig anyagi zavarokkal küzdő fiatal piktorral a múlt hónap közepe táján ismét megtörtént, hogy elfogyott a pénze. Annyira elfogyott, hogy még a lakásából is kitétek, mert nem tudta a bért megfizetni és mint ilyenkor szokás: kevéske holmiját „visszatartotta” rideg háziasszonya.

Aludni elvégre kell, még akkor is, ha az embernek nincs pénze és ezért a fiatal piktor a következő „trükk” segítségével oldotta meg a kérdést:

Felment egy lakásba, ahol kiadó butorozott szobát hirdettek. Megnézte a szobát, aztán aggodalmas hangon kijelentette:

- Kérem, a lakás tetszik nekem, de én roppant pedáns ember vagyok, irtózom a férgektől és azonkívül van négy-öt darab finom saját butorom, amelyet szintén nagyon félték a poloskáktól. És nini, éppen ott fent látok egy begipszelt lyukat... Ha beleegyeznek, hogy egy éjszakán próbára itt aludjak és misem zavarja éjszakai nyugodalmamat: kiveszem a lakást.

...Tovább nem is kell mondanunk a történetet. Ilyen módon szeptember 16-ától október 1-ig az ifju és találékony piktor *körülaludta* a fél Terézváros kiadó lakásait. Mert reggelre természetesen mindenütt kijelentette „legnagyobb sajnálatára”, hogy az „egyébként kitünő” lakásra nem reflektálhat.

A jó vidéken

Katonának rukkolt be Miskolcra *Kacsóh* Pongrác, a népszerű komponista, akinek tiszteletére a miskolciak mindjárt az első napon hatalmas bankettet rendeztek.

A bankett, mint mondani szokták: „emelkedett hangulatban” folyt le, s a vidám vendégek éjjél után két órakor oszladozni kezdtek. Az ünnepelt pedig fölment a szobájába, mely a banketterem fölött volt, nem tudván, hogy ünneplőinek egy töredéke félrevonult a cigánnyal. Neki-készül, lefekszik. De sehogysem tud elaludni. Aluról rettenetes lárma: éneklés, ordítás, torombolás, cigánymuzsika hatol fel hozzá. Azt gondolja magában: majd kibőjtöli az ismeretlen mulatozókat, s ha elmentek, elalszik.

De hiába minden remény. Három óra. Még mindig mulatnak, ordítanak. Fél négy, négy, fél öt... a lárma nemcsak hogy nem csendesedik, de nőttön-nő.

Kacsóh elkeseredetten nyomja meg a csengőt. Bejön egy álmos pincér. A komponista rárival az ágyból:

- Micsoda disznóság ez? Nem hagyják aludni az embert!

A pincér gyűlölettel szól:

- Hiszen mi sem mehetünk aludni miattuk! Ha tudnák, mit kívánunk nekik, tudom istenem, hazamennének!

- De hát ki az ördög mulat itt ilyen ordináre módon? Mert lemegyek, és... Ki az?..

A pincér vállat von:

- Valami Kacsóh.

A zeneszerző visszabujik az ágyába:

- Az már más - mondja. - Elmehet.

A bajusz

Egy tekintélyes pesti fodrázmester mondta el borotválás közben a következő kis történetet *Halmi Ferencről*, a nagy színésze-ről.

Halmi egyszer vendégszerepelni ment Félégyházára. Mikor megérkezett, első dolga volt a borbélyt fölkeresni. Be is állított a borbélymesterhez, akinek e történet elbeszélője akkoriban segédje volt.

- Borotváljon meg - mondta röviden.

Azzal leült.

A mester ránéz, s látja, hogy mint afféle szinpadí művészhez illik, nincsen bajusza. Odasug a mester a legényének:

- Menjen oda maga, öcsém Szvercsek, mert én még soha életemben nem borotváltam bajuszt, nem is fogok.

A legény is megijed. Félégyházán, jó magyarok közt, egy istentelen se akadt már emberemlékezet óta, aki leborotváltatta a bajusztát, úgy, hogy a borbély nem is tudott bajuszt borotválni. Épp oly különös volt hát itt Halmi kívánsága, mintha azt mondta volna, hogy borotválják le - a szemöldökét.

Odamegy a legény és beszappanozza Halmit. De mikor az orra alatt szappanoz, megint végig fut a hátán a hideg. Nem veszi a lelkére, hogy éppen Halmi Ferencen próbálkozzék meg először. De mivel nem jut eszébe semmi, csak szappanoz, egyre szappanoz, abban a hitben, hogy közben majd csak eszébe jut valami, amivel kihuzza magát a kényes munka alól. De az ötlet nem jön s a legény tovább szappanoz, rémülten, reszketve. Ertelik öt perc, a legény még mindig szappanoz. Aztán megint öt perc. Halmi már csupa szappan, de türi. Végre aztán kitör a legényből a keserűség,

- Halmi ur - mondja siró hangon - kívánjon tőlem akármit, csak azt ne, hogy bajuszt borotváljak...

És földhöz csapja a beretvát.

A vége az lett, hogy Halmi nagynehezen maga kaparta le a bajusza nyomait. Mikor kiment az üzletből, a mester meg a segédje egymás nyakába borult.

- Csakhogy ezt megusztuk! - mondta a legény.

A mester pedig bölcsen szólott!

- Ugy kell neki! Minek jött be azzal, hogy borotváljam le *egy testrészt*...

A reklámpezsgő

A színésznők és színészek népszerűségét - a színész kultusz mai virágzása idején - élelmes kereskedők és gyárosok mostanában ki szokták használni reklámcélokra.

Ha valamilyen árut vagy új ipari terméket forgalomba akarnak hozni, elküldenek egy ingyenes mintaküldeményt a jónevű színésznőhöz vagy színészhez és kéri „nagybecsű véleményét.” Természetesen írásban és még természetesebben dicsérő formában. Az így kapott jó véleményt aztán a hirdetések kapcsán publikálják.

Egyszer *Tanay Frigyes*, a Vígsház kedvelt művésze, kapott két üveg pezsgőt egy új magyar pezsgőgyártótól, aki persze megkérte, hogy néhány jó sorban ismerje el a pezsgő kitűnőségét.

Tanayt már maga a kérés is bosszantotta, de még jobban bosszantotta az, hogy a smucig gyáros az elismerő „kritika” fejében mindössze - két üveg pezsgőt küldött neki.

Megitta hát a pezsgőt és a következő levelet írta a gyárosnak:

„Tisztelt Uram! Megkaptam az ön új gyártmányu pezsgőjét, meg is kóstoltam. De miután én lelkiismeretes ember vagyok és két üveg pezsgő - *kevés ahoz*, hogy megbízható ítéletet mondhassak: kérésének, sajnálatomra, nem tehetek eleget!”

Szép kis üzlet!

A színházi világban a színházi ügynököket tartják a legnagyobb nyuzóknak, akik nem csak az üzlethez nem értő írókkal tudnak elbánni, de tuljárnak a minden hájjal megkent szinigazgatók eszén is.

Egy pesti színházi ügynökség irodájában játszódott le a minap ez a jelenet. Egy új szerző hozza a darabját az ügynökség vezetőjének, kezelés végett.

- Belemegyek az üzletbe, - mondja az ügynök - néhány apró feltétellel.

- Halljuk! - mondja a szerző, aki mindenre el van készülve.

- A vidéki tantiémekből tizenöt percentet kapok a kezelésért!

- Helyes!

- Az anyagért felszámítandó díjak teljesen engem illetnek!

- Nem bánom!

- Ha külföldre eladom a darabot: a tantiémek fele az enyém!

- Legyen!

- A huszonötödik és ötvenedik előadáson két-két páholyjegyet kapok!

- Rendben van!

- Külföldi premiérekre együtt utazunk - az ön költségére!

- Jó.

- Az ügy rendben van. Tessék ideadni a darab kéziratát.

A szerző szomorú arccal átadja a kéziratot, aláírja a szerződést és távozni készül.

Ebben a pillanatban megszólal az ügynök felé fordulva egy másik, jónevű szerző, aki végighallgatta ezt a beszélgetést:

- Hogyan?! Már hagyja elmenni? Hiszen még van a zsebében - *egy ezüst óra!*

A furfangos vendéglős

Egy józsefvárosi kis korcsmában, melynek eddig nem valami jól ment a sorsa, hirtelen felvirágozott a jólét. A nyári forró napok egyikén ugyanis megjelent a korcsma ablakában a következő csábító cédula:

„Itt ingujjban lehet ebédelni”

A józsefváros elüljáróságának egy hivatalnokja ezt kedvére valónak találta és bement ebédelni a kis korcsmába. Nagy megdöbbenésére azonban ilyenféle árakat lát az étlapon:

Gulyásleves 10 i: 12.

Marhahus 20 i: 25.

Tészta 18 i: 23.

Előhívja a vendéglőst:

- Mi ez kérem? Mit jelent ez az „i” betű?

Ez nyugodtan felel:

- Ez az ingujjat jelenti. Gulyásleves 10 krajcár, ingujjban tizenkettő. Marhahus husz, ingujjban huszonöt.

A hivatalnok báméskodik ekkora zsaroláson.

- Gyalázat! - fakadt ki végre. - Igazán gyalázat! No de majd én ellátom a maga dolgát az elüljáróságnál! Magának csak annyit van joga az étkezésnél kérni, amily árat az elüljáróságnál bejelentett, amikor az engedélyt megkapta!

A korcsmáros erre ujólag nyugodtan szól:

- Az ételeimért nem is kérek többet. De ha már ingujjra vetkőzik nálam az ur, öt krajcárt csak fizethet a *szemérmertlenségért!*

Az igazi előkelőség

Van nekünk egy írónk, aki az arisztokraták és gazdagok finomult világának szellemes krónikása. Izlése nemes, gondolkozása fenkölt, írása sosem üres, - de haj! a zsebe annál gyakrabban.

Egy este amint magas eszméi köréből lenézett a valóságba, arra a szomorú fölfedezésre jutott, hogy mindössze egy koronája van. Egy koronája neki! Neki, akinek a novella-hősei borra-
valónak is csak huszkoronás aranyakat osztogatnak!

Már most ott állott töprengve a vacsora kérdéssel és az egy koronával szemben. Mihez kezdjen egy koronával? Ekkor önmagához méltó ötlete támadt.

Ragyogó báli inget, selyembéléses frakkot vett magára, a szemébe nyomta a monokliját, a haját szétborzolta egy kicsit, az ingmellet összegyűrte, hogy úgy lássék, mintha a tánc hevében gyömöszölődött volna össze, aztán benyitott egy előkelő kávéházba.

Uri hanyagsággal mondta a pincérnek:

- Garszon! Kérek egy csésze teát, minden nélkül!

Hátravetette magát a plüss-karoszékban és merengve nézte a tea gőz-felhőit. Aztán fizetett harminc krajcárt a teáért, husz kajcárt borraivalónak és mikor elhagyta a kávéházat, megelégedetten mondta:

- Ez a milió, ah, milyen felséges milió! Istenem, ötven krajcárért kaptam volna egy gulyás-hust, piszkos abroszon, füstös levegőben, tányércsörömpölés közben. Így pedig élveztem pompás bálutáni hangulatot... Igaz, hogy a gyomrom üres, de hát... az igazi ur nem törődik ilyen csekélységgel!

A lelkiismeretes piktör

Egy angol lédi járt Budapesten és amint sorra vizitelte a műtermeket, Nagy Zsiga egy festményébe valósággal belészeretett. Lelkesülten mondta Paur Gézának.

- Ezt a képet küldesse utánam Londonba. Akármennyit kér is érte a művész, nem lesz drága!

A jó Paur örvendezve ujságolta Nagy Zsigának:

- No, fiu, sarkadban a szerencse! Egy angol missz megszerette a festményedet és meghagyta, hogy küldessem utána. Kérhetsz érte négyezer forintot.

Nagy Zsigának kiragyogott az arca. Büszkén mondta:

- Mindig mondtam, hogy a legjobb képem! Ezek az angolok mégis csak értenek valamit a pikturához!

- Jó, jó. Most hát csomagold be gyorsan, holnap eljövök érte.

Másnap el is ment, de Nagy Zsiga borus arccal fogadta.

- Baj van, pajtás! Ma jobban megnéztem a képet... hát hiszen szép, szép, de a szélső alak kilóg a kompozícióból... azt le kell vágni onnan.

- Eh, sohse bánts! Az angol missznek így is jó volt.

- Nem, nem! Isten ments, hogy majd Londonban szégyent valljak!... Holnapig meglesz, akkor aztán viheted.

Másnap megint beállított Paur, de Nagy Zsiga még mogorvább volt, mint tegnap.

- Vak voltam eddig, vagy micsoda! Most látom csak, hogy mennyi hiba volt azon a képen!

- Már megint?

- Hogyne! Fent nagyon üres a kép, Egy arasznyit le kell vágni a tetejéből, így aztán mindjárt kiemelkednek az alakok.

- Ne bomolj, Zsiga! Nincs annak a képnek semmi baja!

Nagy Zsiga mélabusan bugta:

- Dejszen, jól látok én! Eddig vak voltam, de most megnyílt a szemem... Hiszen holnapra meglesz... A pénz jólesik majd egy nappal később is.

...Hogy ne szaporítsam a szót, harmadnap megint fölösleges lett egy alak a képen, negyednap megint egy, - mindennap levágott belőle egy arasznyit, addig-addig „javított” rajta, mig nem maradt az egészből csak egy pici tanulmány-fej. Ekkor aztán szomoruan sóhajtott föl:

- Ezt nem érdemes Londonba küldeni, de... de most tervezek egy képet, az aztán nagyszerű lesz!

A finnyás ifju

Pest egyik legvidámabb alakja az a kitünő házasságszerző, akinek neve magyarra fordítva, mint *Borkövi* bácsi valóságos program a szegény sorsu házasulandók között. Róla beszélnek, hogy volt egy kliense, akinek azért nem tudott menyasszonyt szerezni, mert rettentő sokat evett. Valahány leányosházhoz elvitte ebédre, mindenütt félrehívta ebédután az apa és így szólt:

- Borkövi bácsi, ennek nem adom oda a lányomat. Ez annyit eszik, hogy tönkreeszi az egész jövedelmét.

Borkövi bácsi busan távozott az ifjuval és másnap más háznál ugyanez a jelenet ismétlődött. Ekkor előfogta az ifjut.

- Öcsém uram, - mondta neki - ma megint meg vagyunk hiva egy leányosházhoz ebédre. De hogy ne ehessen annyit, előbb elviszem a magát vendéglőbe. Ott jól fog lakni és csak onnan megyünk az ebédre.

El is vitte és megebédeltette egy vendéglőben, ahogy csak birt. Azzal elrobogtak a leányosházhoz és ebédhez ültek. De hiába volt minden. Az ifju úgy evett, mintha három napja koplalt volna. Hiába rugta az asztal alatt Borkövi mester, hiába integetett neki, minden ételből háromszor vett, a tésztából pláne négyszer.

Ebéd után odasug neki Borkövi:

- Na hallja, a teremtésit magának. Nem fogja megkapni ezt a leányt se! Mi az ördögnek evett annyit?

Az ifju vigyorogva felel:

- Hogy mért ettem annyit? Mert ez a lány *nem tetszik nekem...*

A jólelkü kapitány

Egy nagyváradi szállóban esett meg a következő história egy ismert, kitünően vivó huszárkapitánnyal.

A kapitány késő este érkezett Nagyváradra s azonnal az egyik jobb szállóba hajtatott. Szobát kért.

- Épp jókor tetszett jönni, - mondta a fogadós, - mert már csak egyetlen üres szobám van, a harminckettes.

- Jó - mondja a százados és indul fölfelé. A fogadós megfogja:

- Százados ur, ha meg nem sértém, kérném valamire.

- Halljuk.

- A harmincegyes szobában, az ön tőszomszédságában egy nagyon ideges öreg ur lakik. Ha nem veszi rossz néven, arra kérem, vetközdjék csöndesen, hogy föl ne ébressze szegényt...

- Jó, jó! - mondja a kapitány és felsiet a szobájába. Vetközni kezd s közben tökéletesen megfélemledik a kérelemről, amit a fogadós hozzá intézett ugyanannyira, hogy az egyik csizmáját teljes erőből a két szobát elválasztó ajtóhoz vágja.

A másik szobából sóhaj, nyögés hallatszik. Az ideges ur felébredt a hatalmas csattanásra.

A kapitánynak most eszébe jut, mire kérte a fogadós. Nagyon elszégyelli magát. Elvégre is a szegény, beteg öreg embert tisztelni illik. Hát a másik csizmát már oly csöndes-óvatosan huzza le, s teszi a földre, hogy még ő maga se hallja a neszt. Azután lábujjhegyen megy az ágyához, elfujja a gyertyát, lefekszik, elalszik.

Vagy másfél óra múlva kopogtatnak az ajtaján.

- Ki az?

- Én vagyok, a szomszéd szoba lakója.

- Mivel lehetek szolgálatára? - kérdi a kapitány.

- Azért jöttem, uram, - nyögi a folyosón az öreg ur, - mert másfél órája már, hogy nem merek elaludni... egyre várok, várok... az Isten szerelméért, hadd essem tul rajta, *vesse le már a másik csizmáját is!*

A mintahordár

A jó hordár mintaképe az az öreg ember, akiről ez a kis történet szól. Mindenre lehet használni: a legdiszkrétebb postás, a legügyesebb izenetátadó, a legerősebb vállu szállító, stb.

Tegnap felhivatta egy uriember a lakására és így szólt hozzá:

- Nézze Samu, maga mindenhez ért.

- Igenis, nagyságos ur.

- Itt van egy koffer, Samu, amibe én már bepakoltam mindent. De félek, hogy a koffer nem bírja ki az utazást, mert messzire utazom. Érti?

- Igenis, nagyságos úr.

- Hát most azért hívtam: vizsgálja meg a koffert és mondja meg nekem, kibírja-e az utazást.

Samu szakértő tekintetet vet a kofferre:

- Hova utazik a nagyságos ur?

- Zürichbe. Déli vasuton.

- Hm - mondja Samu - Zürich felé... Pragerhof... Franzensfeste... Innsbruck... Feldkirch... összesen hat.

- Mit számít?

- Hogy hányszor rakják fel-le a koffert.

Azzal megfogja a nehéz ládát és feldobja a levegőbe. A láda nagyot zuhan.

- Ez a pesti rakodás - mondja.

Nagyot rug bele, mondván:

- Ez a pragerhofi átrakodás.

A falnak vágja:

- Ez Franzensfeste.

Megfogja, kilóditja az előszobába, hogy csak úgy nyekken:

- Ez Innsbruck.

Aztán fogja, a vállára veszi, felmászik vele az asztalra s onnan ledobja a földre. A koffer husz darabra törik, a ruha szertehull belőle. Samu diadallal kiáltja.

- Ez Feldkirch! Milyen jó, hogy szólt nekem a nagyságos ur... lássa, a koffer mindössze *csak Feldkirchig birta volna!*...

A hazugság rekordja

Boldogult *Bihari* Sándorról mondták ma el ezt a rejtelmes történetet.

Egy napon végighallgatta a kávéházban néhai *Donáth* Gyulát, a szobrászt, akivel sokszor megtörténik, hogy készeknek nyilvánít olyan szoborműveket, amelyek egyelőre csak a fejében vannak meg. Ezuttal is nagyban dicsekedett:

- Uraim - harsogta - megcsináltam Nietzschének, a nagy filozófusnak a siremlékét. Ilyen gyönyörű szoborművet még soha nem csináltam! Ilyen szépet még nem látott a világ!

Azt mondja *Bihari*:

- Te Gyula, én elmegyek és megnézem azt a szobrot,

Donáth megijedt. Ez a szobor is csak a fejében volt meg. Tehát hamarosan kellett valami kis hazugság. És *Donáth* nem jött zavarba:

- Tudod - mondta - azt nem láthatod. Oly nehéz volt a munka, és annyit zavartak munkaközben, hogy a műtermemben egy sülyesztőt csináltattam. Na most már, ha avatatlan szem akarja látni a szobrot, egyszerűen megnyomok egy gombot, és a szobor elsülyed...

A társaság bizonyos közömbösséggel vette tudomásul ezt a titokzatos hazugságot, s napi-rendre tért fölötte.

Másnap este megint együtt ülnek a művészek a kávéházban.

Azt mondja *Bihari*:

- Te Gyula, láttam ám a Nietzsche-siremléket!

Donáth kimeresztí a szemét:

- Láttad?

- Láttam.

- Hol?

- Nálad. Ott voltam ma délben, amikor te nem voltál otthon. Vettem egy botot és végigkopogtattam vele a műtermed padlóját. Egy helyen kongott, s erről kitaláltam, hogy ott a sülyesztő. Aztán megnyomtam a gombot, a sülyesztő kinyílott és én leszálltam a földalatti üregbe. Gyufát gyújtottam és megnéztem a szobrot. Nohát barátom... gyönyörű! Elragadó! Zseniális! Nagyszerű!

Donáth csak néz, néz.

- Gratulálok! - mondja Bihari és kezet nyújt feléje. Az egész társaság visszafojtott lélekzettel várja, hogy most mit fog mondani Donáth. Donáth pedig zavartan szól:

- Én gratulálok neked, Sándor... mert *te még jobban tudsz hazudni, mint én...*

A gyomorbajos gróf

A magyar „fürdőpártolási” viszonyokat semmi szebben nem jellemzi ennél a kis történetnél. Egy ismertnevű magyar mágnásról szól, aki tavaly Karlsbadba ment, hogy különös karakterű gyomorbajából kigyógyuljon.

A karlsbadi kura nem használt neki és ezért az odavaló orvosa tengeri fürdőket ajánlott neki. Elment hát Osztenébe. Ott se érezte jól magát, fogta hát magát és átment Párisba, hogy ott a leghiresebb francia belgyógyászzal megvizsgáltassa magát és tanácsát kérje.

A párisi orvosprofesszor megvizsgálta és kikérdezte. Amikor már mindent tudott, így szólt hozzá:

- Uram, önnek olyan különös fajtájú a gyomorbaja, hogy annak Európában csak egy gyógyfürdő használhat.

- És melyik az?

- Őszintén szólva: alig merem önnek megmondani. Nagyon egyszerű, ismeretlen hely és borzasztó messze van. Sokkal messzebb, mint Karlsbad.

- De hát melyik az a hely?

- Az, kérem, Magyarországon van. Ausztria-Magyarországban. A neve: Parád.

- Parád?! Oh, azt én ismerem kissé. Én tudniillik gróf *Károlyi* Mihály vagyok, Parád gyógyfürdő tulajdonosa...

A diszkrét inas

Egy ismert magyar mágnás és sportember fia nemrégiben megházasodott. Feleségül vett egy bárókisasszonyt, a budapesti bálók egyik ünnepezt szépségét.

A fiatal pár Olaszországba utazott nászutra, de előbb néhány napot Abbáziában töltöttek, ahol egy előkelő szállóban vettek lakást. A nászutazó ifju pár - érthető okokból - észrevétlen akart maradni és el akarták kerülni a kíváncsi pillantásokat és még inkább a rájuk vonatkozó megjegyzéseket.

A fiatal férj elővette hát az inasát, a fiatal asszony pedig a komornáját és kioktatták őket, hogy a hotelben a világeért se mondják meg senkinek, hogy ők nászutazók.

De alig jelentek meg másodszor a table d'hotenál: a vendégek sokat jelentő pillantásokat váltottak egymással, összenevettek, sugdolóztak.

A férj dühösen felrohant az étteremből a szobájába és becsengette az inasát.

- Te gazember! - kiáltott rá - hiszen mégis elmondottad, hogy mi nászuton vagyunk!

- Dehogyan mondtam, méltóságos uram, dehogyan mondtam! Sőt, ellenkezőleg!

- Sőt? Ellenkezőleg? Hát mit mondtál?

- Kérem, méltóságos uram, többen kérdezték tőlem, vajjon a méltóságos ur és a méltóságos asszony már régóta házasok-e, mire én mindenkinek azt feleltem: „Nem, csak hat hét múlva lesz az esküvő!”

A ravasz főnök

Egy nagykereskedő cég irodájában játszódott le ez a jelenet.

A cég főnökének egyik üzletbarátja jelenik meg az irodában.

- Kedves barátom - mondja a főnöknek - eljöttem, hogy visszakérjem tőled azt az ötezer koronát, melyet két hónappal ezelőtt rád bízam.

- Milyen ötezer koronát? - kérdezi csodálkozó arccal a főnök.

Barátja ámulatlan néz rá:

- Két hónappal ezelőtt elutaztam és akkor egy közös üzletünkhöz adtam neked ötezer koronát. Az üzlet nem jött létre: add vissza a pénzt!

- Te tévedsz! Én erről a pénzről mit sem tudok!

- Ugyan, ne viccelj! Hiszen itt volt benn az irodában az egész személyzet: hét ember, amikor a pénzt átadtam. Ők maguk a tanuim.

- Jó. Hát kérdezzük meg őket!

A főnök csengetett és a cég alkalmazottai: a könyvelők, a pénztáros, a raktárnok és a gyakor-nok bevonultak.

- Uraim emlékeznek önök arra - fordult feléjük főnökük - hogy ez az ur nekem két hónappal ezelőtt az önök jelenlétében átadott ötezer koronát?

- *Nem!* - hangzott kórusban hét ajakról. Egyik sem emlékezett.

Amikor a személyzet kivonult az irodából, a főnök mosolyogva fordult barátjához:

- Itt van az ötezer koronád. Csak meg akartam győződni arról, vajjon - *megbízhatom-e a személyzetemben!...*